

DU LỊCH SINH THÁI

DƯƠNG VĂN ĐẦY
Giám đốc CT Du lịch TP.HCM

Một quan điểm mới về du lịch đã gây tranh cãi không ít trong ngành du lịch. Đó là du lịch sinh thái gọi tắt là Ecotourism. Mô hình này được bàn đến nhiều trong thập kỷ 90 không kém sự bùng nổ của điện toán trong những năm 80.

Trước khi đi sâu vào vấn đề, tưởng nên xét qua định nghĩa của từ Ecotourism được viết tắt từ nhóm chữ Ecologically responsible tourism (tạm dịch là du lịch ý thức về sinh thái). Theo quan điểm một số chuyên gia của Hiệp hội du lịch sinh thái thì mô hình du lịch này được thực hiện với ý thức bảo vệ thiên nhiên và sự an bình của nhân dân địa phương. Quan điểm khác lại cho rằng sinh thái có xu hướng ngả về thiên nhiên và chỉ nhằm đáp ứng yêu cầu của du khách yêu thiên nhiên, phong cảnh đẹp và văn hóa địa phương, họ trân trọng từng viên đá nhỏ của những đền đài nổi tiếng như Đền Thiên Đế Thích. Đặc biệt các nhóm du lịch thám hiểm thì cho rằng tất cả các hoạt động du lịch, ngoài du lịch thám hiểm, đều được gọi là du lịch sinh thái. Trong khi đó nhà du lịch Đức Folke Von Knoblich phụ trách du lịch châu Á lại phản biện rằng du lịch thám hiểm chỉ là một thành phần nhỏ của du lịch sinh thái và du lịch sinh thái chẳng cần mang tính chất nào về thám hiểm.

Nói cách khác, du lịch sinh thái đòi hỏi công nghiệp du lịch và du khách ý thức bảo vệ môi sinh và con người. Đối với chánh quyền thì cơ quan chức năng cần quản lý chặt chẽ các dự án phát triển du lịch, các công trình xây dựng khách sạn, các cơ sở hạ tầng cùng các tiện nghi du lịch không được gây phương hại đến sinh thái thiên nhiên, ví dụ như phải có tiện nghi xử lý nước thải, sinh hoạt của khách sạn phải hài hòa với môi trường chung quanh hạn chế những hao phí về năng lượng và giảm bớt việc sử dụng những vật liệu thoát hơi gas gây ô nhiễm đến tầng ozone... Các hướng dẫn du lịch phải khéo léo nhắc nhở khách du lịch bảo vệ môi trường.

TS. David Western phát biểu tại diễn đàn du lịch Hiệp hội các quốc gia Asean, phân biệt đặc thù khác nhau giữa một khách du lịch bình thường và

Ông Dương Văn Đầy

một khách du lịch sinh thái. Khách du lịch sinh thái thể hiện tính xác thực, tâm nhận thức và sự quan tâm về sinh thái, chẳng hạn như khi chụp ảnh một con báo thì sẽ chờ khi con vật ở một cảnh thiên nhiên hoang dã chưa hề bị khai phá, trong khi người khách du lịch bình thường chụp ảnh con báo bất cứ ở đâu. Theo thống kê quốc tế có thể tin cậy được thì doanh thu từ du lịch sinh thái chiếm từ 2 đến 10 tỷ đô-la Mỹ trong tổng số 55 tỷ đô-la Mỹ của thị trường du lịch dưới các loại hình tại các quốc gia đang phát triển, tức là tại các nước mà nền công nghiệp hiện đại chưa xâm lấn hết đất đai có cảnh vật thiên nhiên. Văn theo nguồn thông tin này ước lượng thì thị trường du lịch sinh thái từ nay sẽ gia tăng từ 12% đến 15% trong thập kỷ tới do có 4 nhân tố tác động đến xu hướng phát triển du lịch sinh thái:

1. Tình hình căng thẳng trên thế giới giảm dần, dù có các tranh chấp khác có tính chất địa phương, hay chủng tộc.
2. Chi phí du lịch rẻ hơn trước
3. Xuất hiện nhiều thị trường du lịch đa dạng
4. Khách du lịch được cung cấp thông tin tốt hơn và chính xác

Các nước đang phát triển thuộc vùng nhiệt đới ở châu Á là một thị trường thuận lợi nhất cho phát triển du lịch sinh thái theo nhận định của các nhà tổ chức du lịch quốc tế tại châu Mỹ và châu Âu. Thật vậy tại châu Á có

môi trường sống phong phú nhất trên hành tinh hiện nay. Tại đó có như khu rừng nhiệt đới ít có gây chết ngạt hơn nếu so với các khu rừng tại Phi và Nam Mỹ, có những bãi đá ngai san hô tuyệt vời đầy bí ẩn nếu xét từ góc độ văn hóa. Tại các nước này có một văn minh lâu đời hàng ngàn năm đến nay còn thể hiện qua ki trúc cổ xưa, tôn giáo trang nghiêm một tập quán tôn trọng lễ giáo và tra phục độc đáo đầy màu sắc trong khi thế giới phương Tây mọi thứ gần như trở nên máy móc và đơn điệu.

Cần cho sự phát triển du lịch sinh thái là những chính sách phù hợp nhằm bảo tồn nền văn hóa và di sản thiên nhiên. Theo tiến sỹ Sano, nhà tổ chức du lịch sinh thái thì có lĩnh vực quan trọng cần xem xét mà dự án du lịch sinh thái:

1. Đánh giá về tài nguyên thiên nhiên
2. Đánh giá về nền văn hóa và phương hay khu vực
3. Chế độ quản lý tài nguyên thiên nhiên
4. Thói quen và thị hiếu của khách du lịch
5. Luật pháp quốc gia và nội quy của địa phương
6. Chính sách phát triển cộng đồng

7. Bộ máy quản lý hành chánh
Tài nguyên thiên nhiên là một vốn quý mà không ai có quyền hủy hoại cả nhà nước và nhân dân. Một ý tưởng không kém phần quan trọng là hoạch dân số bởi lẽ giản dị là nếu sản dân số không quản lý được thì thú vật, sinh vật và tài nguyên thiên nhiên sẽ không thể được bảo tồn vì nhu cầu gia tăng về lương thực và nguyên liệu sẽ làm cạn kiệt tài nguyên thiên nhiên.

VN có tiềm năng rất lớn để kir doanh và thực hiện du lịch sinh thái VN có biển dài, sông rộng, núi cao rừng sâu, bình nguyên và cao nguyên với muôn loài chim thú, thủy và hải sản. Dân VN thông minh, hiền hòa mến khách. Khí hậu VN ôn hòa, bốn mùa thuận lợi cho du lịch, tham quan giải trí ngoài trời ấm áp.

Bắc bộ có vịnh Hạ Long nổi tiếng là một kỳ quan thế giới, rừng Cúc Phương nguyên sinh đang được bảo tồn.

Tam Đảo có khí hậu ôn đới, biển Đồ Sơn không bị ô nhiễm, Hà Nội có các hồ thiên nhiên, có các công trình và di tích cổ xưa như: Văn Miếu nơi đào tạo các tiến sĩ và khoa bảng thời xưa.

Trung bộ có sông Hương, núi Ngự, chùa Thiên Mụ, phố cổ Hội An từng mở cửa làm ăn với nước ngoài thì xa xưa. Trong các bãi biển ở miền Trung phải kể đến bãi biển Nha Trang cát trắng. Dù vận chuyển bằng đường bộ, đường sắt, hàng không hay đường biển, khách không khỏi ngạc nhiên khi

Đông nhiên xuất hiện bãi biển Đại An với hình trăng non cách Nha Trang 80 km về phía Bắc và 40 km về phía Nam thị trấn Tuy Hòa, tỉnh Phú Yên lấp lánh nước biển trong xanh dưới ánh thông rì rào trong gió. Nếu khách đi qua đây bằng xe hỏa, khách không khỏi thích thú khi đi qua bảy đường hầm xuyên núi liên tục trong đó hầm Đá Đen nổi tiếng dài gần 1.000 m. Quả đây là phong cảnh thiên nhiên chưa bị tàn tay nghệ thuật con người sửa đổi.

Miền cao nguyên Trung bộ với Pleiku, Kontum, Daklak đất cát phì nhiêu thuận lợi cho việc trồng trà, cà phê với các lễ hội địa phương như Hội ở Tây Nguyên mang tính chất dân tộc. Đà Lạt với những đồi thông, thác nước, hồ ngoạn mục có khí hậu như mùa xuân trên miền của châu Âu, Bảo Lộc rừng Nam Cát Tiên nguyên sinh với nhiều muông thú quý.

Nam bộ có miền Đông với rừng núi ngút ngàn, có tỉnh Sông Bé, diện tích 9.840 km², dân số 1 triệu, có những di tích lịch sử, nơi đã diễn ra các trận đánh oai hùng như An Lộc, Dầu Tiếng, đoạn cuối đường mòn Hồ Chí Minh. Trong tháng 7.1993 vừa qua một sân golf đầu tiên vừa khánh thành.

Đồng Nai có suối nước nóng Bình Châu ở Xuyên Mộc dưới sự quản lý của Saigontourist. Các căn cứ thời chiến như Thái Lan, Nam Triều Tiên và Úc nay được phục hồi rất phù hợp với khách du lịch nguyên là cựu chiến binh muốn về thăm những kỷ niệm xưa.

Vũng Tàu-Bà Rịa có bãi tắm đẹp như mơ.

Vũng Tàu từng là nơi nghỉ mát của người Pháp thời thuộc địa, Long Hải với rừng hoa anh đào chưa được khai thác đúng mức. Thuộc tỉnh này ở ngoài khơi, cách đất liền trên 300 km là Côn Đảo, xưa kia là trại giam tù nhân trị VN nay là một đảo lý tưởng cho du lịch sinh thái vì mọi cảnh vật không bị ô nhiễm nằm giữa Thái Bình Dương ngàn trùng.

ĐBSCL bắt đầu từ tỉnh Long An di tích Ốc Eo ở Đức Hòa thích hợp cho du lịch khảo cổ, có vườn thanh long một loại trái cây đặc sản mà khách nước ngoài ưa chuộng.

Sau Long An là tỉnh Tiền Giang là du khách có thể dùng thuyền đi trên sông Cửu Long rộng bao la để ngắm cù lao Thới Sơn, trại rắn Đồng Tâm. Tiền Giang còn có Cần Rong và bến Áp Bắc, nơi quân đội Mỹ áp dụng kế hoạch đánh đã thất bại và chấm dứt chiến thuật này tại đây.

Bến Tre có diện tích 2.225 km² bao quanh là sông nước, cách Sài Gòn 100 km, có đặc sản là dừa, mía, lúa, có di tích lịch sử như mộ cụ Hồ Chiểu là quê hương của Nam bộ, cụ Phan Thanh Giản đã tuần tiết không để thực dân Pháp làm nhục. Mặt khác Bến Tre sản chim, cò rộng 30 ha.

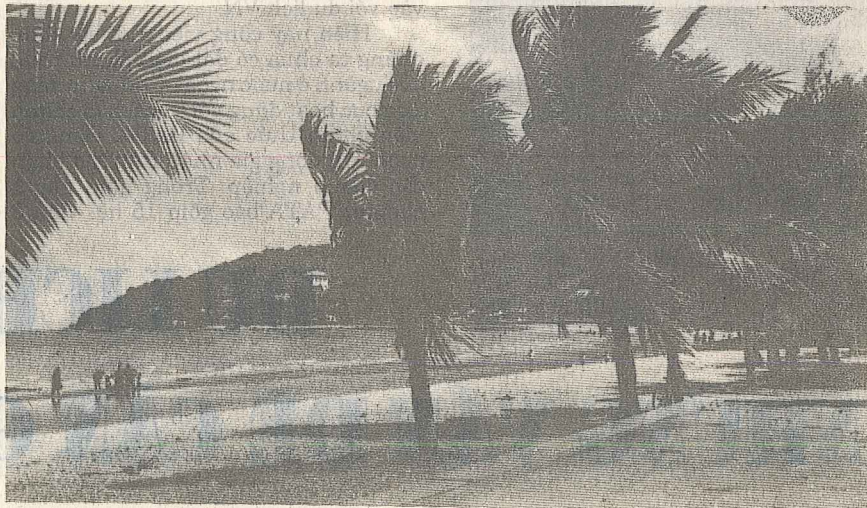
Trà Vinh có văn hóa dân tộc với

440 chùa Khmer được xây cách đây hơn 500 năm và một bảo tàng văn hóa dân tộc Khmer, có vườn cò cách thị xã Trà Vinh 42 km mà khách quốc tế rất thích.

Cần Thơ từng được phong danh là Tây Đô có gạo trắng nước trong nổi lên sự trù phú của địa phương. Cần Thơ có hạ tầng cơ sở cơ bản để phát triển du lịch nói chung và du lịch sinh thái riêng với sân bay và cầu cảng.

Đồng Tháp có sản phẩm đặc thù như: vườn sếu, vườn hạc ở Tam Nông, vườn cò ở huyện Tháp Mười, vườn hồng Sa Đéc.

Kiên Giang là điểm tận cùng của VN mang hình chữ S, có diện tích 6.248 km², bao gồm 608 km² hải đảo và 200 km² bờ biển. Riêng Hà Tiên và Phú Quốc có 104 đảo. Hà Tiên được mang danh là thập cảnh do có 10 cảnh đẹp. Phú Quốc là hòn đảo lớn nhất VN với diện tích 573 km² có khoảng sản như

cát thủy tinh, tiêu, hải sản, bào ngư, có loài chó săn Phú Quốc đặc biệt tinh khôn. Riêng quần đảo Hải tác là mô hình "du lịch sạch" có 16 hòn đảo nhỏ thích hợp cho du lịch sinh thái.

Mình Hải có rừng tràm, rừng được là loại rừng nguyên sinh, vườn chim cách thị xã Bạc Liêu 5 km, thông thường chim về vào các tháng 11-12 và bay đi vào các tháng 1-2. Mũi Cà Mau mỗi năm đất bồi từ 70-80m. Tại Hòn Khoai có đèo Hải Đăng cao 3 km do người Pháp xây dựng vào thời thuộc Pháp.

Sóc Trăng là một tỉnh mà đa số dân là dân tộc Khmer và Hoa. Ngoài các vườn cò và vườn chim như các tỉnh ĐBSCL, Sóc Trăng còn có chùa Dơi được xây dựng trên 300 năm nay với hàng trăm ngàn con dơi bay đi ăn trái cây ở nơi khác mà không hề phá vườn cây trái quanh chùa. Sóc Trăng có điệu ca múa nhạc và nhà bảo tàng dân tộc Khmer.

Qua trên, ta thấy VN có tiềm năng về du lịch sinh thái hay du lịch thiên nhiên rất lớn.

Saigontourist là cơ quan du lịch của thành phố chủ trương bảo tồn di tích văn hóa và di sản thiên nhiên với kế hoạch du lịch văn hóa kết hợp với du lịch xanh. Saigontourist với đoàn hướng dẫn được đào tạo kỹ về nghiệp vụ và kinh nghiệm về công tác sẽ đưa khách xa rời môi trường căng thẳng để rời thư giãn trong môi trường thiên nhiên với phong cảnh và không khí trong lành ở các địa danh nêu trên.

Saigontourist chủ trương phát triển du lịch trong quy hoạch, có quản lý, nhất là tránh xây dựng khách sạn cao tầng, bê-tông cốt sắt bừa bãi lấn chiếm môi trường thiên nhiên.

Du lịch của VN mang một phong thái riêng, không chấp nhận "sex tour", chống tệ nạn xã hội như: mại dâm và các giải trí đồi trụy, đồng thời tôn trọng và bảo vệ văn hóa dân tộc, tôn tạo môi trường thiên nhiên, di tích văn hóa và lịch sử.

Khách du lịch có thể tin tưởng ở môi trường ít ô nhiễm của VN, nơi mà các bệnh xã hội và thời đại như sida ở một tỷ lệ rất thấp, chỉ có một vài trường hợp nhiễm vi khuẩn HIV được phát hiện do du nhập ngoại lai đã bị cô lập.

Là một cơ quan có khả năng phát triển, Saigontourist chủ trương liên doanh với các địa phương trong nước, hợp tác đào tạo cán bộ, xây dựng cơ sở hạ tầng, nâng cao dịch vụ, khai thác các tiềm năng của địa phương như nước khoáng đưa vào phục vụ chữa bệnh, phục hồi sức khỏe, làm tăng tuổi thọ, phục hồi và hàn gắn vết thương trên lãnh thổ VN do 30 năm chiến tranh để lại.

Để làm tròn chức năng trên Saigontourist tự nhận thấy trên sức của mình mà cần có sự hỗ trợ của các cơ quan, tổ chức, đoàn thể trong và ngoài nước kể cả các bảo trợ tài chánh của các tổ chức quốc tế mới mong làm tròn nhiệm vụ thực hiện du lịch sinh thái và bảo vệ môi trường ♣